

החברותא

בס"ד ערב חג הסוכות תשע"ח

החברותא בטאן פנימי לחברים גליון מס 566

פנינים יקרים מעניני ההג וקריאת התורה

אלה מועדי ה' מקראי קדש אשר תקראו אתם במועדם (ויקרא כג, ד) חו"ל דרשו אל תקראו אתם אלא אתם ללמד שהחדש והשנה נקבע ע"י עם ישראל אפילו אתם שוגגין ואפילו אתם מזידין. לפי זה אשא ק"ו מה אם כשכתוב אתם דורשים אתם כל שכן כשכתוב בנים אתם לה' אלקיכם (דברים יד, א) בודאי אתם אפילו שוגגין ואפילו מזידין בכל האופנים בנים אתם לה' אלקיכם...

ולקחתם לכם ביום הראשון וכו' ושמתם לפני ה' אלקיכם (ויקרא כג, ז) ההדר והשמחה בחג הסוכות מתאים ביותר אחרי שהכשירו את האמצעים להטהרות ואחרי ר"ה ויוהכ"פ שהתעסקנו בהטהרות. ורק כאשר הגוף והנפש נקיים ומטהרים יש מקום לקחת ארבעת המינים ולשמוח אתם לפני ה'. (הרח"י יעקובזון) ויהי בשלם סוכו ומעונתו בציון (תהלים ע"ו) יש בתורה שתי מצוות שכל גופו במצוה והם סוכה וארץ ישראל. רמז ממש"כ ויהי בשלם סוכו הכוונה לסוכות ומעונתו בציון הכוונה לארץ ישראל. (הגר"א מוילנא)

סוכה הלשון סוכה כפשוטו מלשון כסך, ויש מוסיפים לשון סוכו כמו שכתוב אצל שרה אמנו ששמה יסכה שצפתה רוח הקודש כך שבמצות סוכה אפשר להגיע לדרגת רוח הקודש בכל מהותו. (דברות גרשון)

בסכות תשבו שבעת ימים וכו' למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי את בני ישראל בהוציא אותם מארץ מצרים (ויקרא כג, מב-מג) שואל הטור למה אין עושים סוכות בחודש ניסן מיד כשיצאו ממצרים וזכו לענני הכבוד, ומתרץ עוד אפ"ל דלאחר חטא העגל נסתלקו ענני הכבוד כמש"כ וירא משה את העם כי פרוע הוא. ורק לאחר שהקב"ה סלח לישראל על חטא העגל כמו שאמר סלחתי כדברך ורק לאחר שהחלו לעסוק בבנין המשכן חזרו ענני הכבוד. וזה היה בט"ו לחדש תשרי דהרי משה יחד מהר סיני ביום הכפורים, למחרתו י"א תשרי נצטוו על הקמת המשכן בימים י"ב וי"ג תשרי הביאו את נדבתם לתרומת המשכן, ובי"ד לקחו חכמי הלב את תרומת המשכן לידיהם ולמחרת ט"ו תשרי החלו לעסוק בבנין המשכן ואז חזרו ענני הכבוד. (הגר"א מוילנא)

בזה"ק מובא על הפסוק אמרתי אעלה בתמר (שיה"ש ז, ט) שאעלה ר"ת אתרוג ערבות לולב הדסים. שעל ידי ארבעת המינים הללו מתעלה. עוד מובא בזהר אתרוג זה הלב לולב השדרה ערבות שפתיים והדסים עינים ללמדנו שהזהיר בארבעת המינים מקדש כל גופו. ומה שכתוב אעלה מלשון התעלות מלמדנו שהברכה עושים על נטילת לולב, כי בלולב מתעלה ביותר. עוד יש בזה רמז לולב ר"ת וטהר לבנו לעבדך באמת.

(דברות גרשון)

ושמחת בחגך (דברים מז, יד) המצוה הכי קשה היא מצות ושמחת בחגך שצריך להזהר בזה מאד שלא להיות רגע בצער כדי שלא לעבור על העשה של "ושמחת בחגך". (בשם הרב מבריסק)

יהי מאורות וכו' (בראשית א, יד) ולמועדים מלא ו' רמז לששת המועדים ר"ה יוה"כ סוכות שמיני עצרת פסח ושבועות. (אגרא דכלא להרצ"א מדינוב)

כל האזרח בישראל ישבו בסוכות (ויקרא כג, מב) האזרח מלשון שהאזר שיש לישראל מהשי"ת זורח יותר מכל האומות והם ישבו בסוכת שיהיה הגנה על זה. סוכה גמטריה שתי השמות הוי-ה אדני-י שע"י שמעריבין בתוך הפשוט ענין מלכות שמים וזה שאינו נגלה בעצם ההגנה. כי בהסתר כשאנו נגלה אין מקטרג וכו'. (שפת אמת)

כל האזרח בישראל ישבו בסוכות (ויקרא כג, ג) 'האזרח' (שהוא בבחינת אברהם האזרחי) יושב תמיד בסוכה, כלומר שתמיד מרגיש שהעולם הוא דירת עראי. (ע"פ החפץ חיים)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

האשק שיחת הרא"ש זצ"ל א' פר' תרצה תשל"ב (פר זכור) ה'אבא ל'פס' ע"א.א.

אבל בפשטות כל זמן שאדם לא עובד עם עצמו ולא הגיע למציאות דביקות לא יוכל לעמוד בנסיון. למשל, זה ראה וגנב ומשה רבינו ראה ולא גנב, היות שהוא ראה את סיבת כל הסיבות, הוא קיבל מכה ונבהל. כל אדם מוכרח לגנוב, משה רבינו, דוד המלך, רבי עקיבא, כולם מוכרחים לגנוב, יש "אחד" שהוא המציאות ואין שני לו שיסית אותו לגנוב, אבל משה רבינו ודוד המלך וכיוצא בהם יש להם לכולם שני, שהוא מציאות הקדושה שמתלבש בלבוש של היצר הרע שמגרה אותנו בכדי שנתפלל ונקרא אליו.

ולמה הקדושה מתלבשת ביצה"ר, כי באמצעותו מגיע האדם להכרת עצמו ומזה להכרת הבורא. כי כנגד הטוב מוכרח שיהיה רע, והיות שהרשב"ע הוא טוב מוכרח שהרע הם בני האדם הברואים שלו, שם הוא המקום של הרע ומציאות הרע. ומציאות הרע הזה מביא לגילוי אלוקות, כי "מבשרי אחזה אלוקה", "מבשרי" - מן הרע שלי והגשמיות שלי, "אחזה אלוקה", מזה הוא רואה שיש אלוקה. הוא לא רואה, הוא מאמין. מתוך שרואה שהוא מציאות רע ולא יתכן שהוא יהיה מציאות טוב, ואם כן איך מגיע אליו שהוא יהיה טוב, איך הוא עשה חסד שאינו לפי הטבע שלו, שהרי הוא יסוד הרע, "רק רע כל היום", "כי יצר לב האדם רע מנעוריו" - משננער ממעי אמו, ואיך מגיע אליו טוב. ואז "מבשרי", כשאני קולט ומרגיש את מציאות הרע שלי, "אחזה אלוקה". רק שהאדם לא מרגיש בעצמו רע, הוא רואה

והיות שבדרך הקלה הזו הכל הולך לו בקלות, התפילות וכל המעשים הטובים, והוא חושב שהוא לומד והוא מתפלל, והמחשבות שלו בונים לו בנינים גדולים של גן עדן ושל שכר שיהיה לו, והוא מדמה בנפשו שהוא מחזיק את העולם. ובאופן כזה הוא חי ועושה את המצות באופן שיש לו אחיזה, והוא בעצמו מציאות. והרי המצוה צריכה להיות באמונה, בבחינת "בהמות הייתי עמך", שכל מה שהוא עושה לא כחו ועוצם ידו עשה את החיל הזה, רק כמו שבהמה עושה ואפילו לא יודעת מה שהיא עושה כי היא בהמה ואין לה דעת, כמו כן צריך להיות עבודת האדם. וכי מאחר שהרשב"ע נתן לו חכמה הוא צריך לנכס אותה לעצמו? לכן הרשב"ע מביא אותו לידי נסיון קשה בכדי שיעלה את כל הניצוצות שלו. והיות שבשעת הרוחה הוא נפל, ולא עמד בבחינת "אל תביאיני לידי נסיון", ונהיה מעוטף בקטרוגים וקליפות, הרשב"ע המרחם על הבריות מרחם עליו לבל ידח ממנו ידח, והכל חוזר חלילה. הוא מביא אותו שוב לידי נסיון בכדי שיעלה את הניצוצות. אך היות שהוא לא עובד, הוא נופל ביאוש. מקודם היה לו גאווה ועכשיו הוא נופל ונהיה שבור. ומכל זה לא נהיה דביקות ואחדות הבורא. הוא לא בא לידי אמונה. רק מה, יש כאלו יהודים בעולם שעל ידם יהיה לו תיקון.

איך הם הגיעו לזה והוא לא? ובכלל למה זה מגיע וזה לא. איזה מין עולם הוא זה? למה משה רבינו היה כל כך גדול ובלעם כל כך באדמה? הענין הזה הוא עמוק מיני עמוק,

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמ' קודם

אעשה", וכן דוד המלך ורבי עקיבא כולם הגיעו לבחינה הזו, כך גם אנו צריכים להגיע לבחינה הזו. כי כשם שאין רועה בלא צאן כך אין צאן בלא רועה, ואנו מוכרחים את הרועה, את הבחינה של הרועה, ולכן כל אחד מוכרח להיות בבחינה של הרועה, הגדול לפי גדלו והקטן לפי קטנו. ומכיון שאנו לא הגענו לבחינה הזו לכן אנו נמצאים בגלות.

ואיך יגיע לזה, ע"י שיכיר את מציאות הרע שלו. בשעה שאדם משיג שהוא בנסיון, כשהוא נכנס בתוך הרע, הוא מכיר שהוא יסוד הרע, שזהו יסוד האנוש באותה בחינה כמו שבלעם עושה רע באותה בחינה עומד משה רבינו, כי באם לא יטען הרשע: לצדיק נתת בחינה אחרת ומה אתה רוצה ממני. ולכן הצדיקים נדמה להם היצה"ר כהר, ולרשע נדמה כחוט השערה. בגלל שהצדיק הוא ג"כ רשע, היות שכל רגע הוא חי ברשעות שלו, ביסוד שלו שהוא רע, כמו שנאמר "תקות אנוש רמה" - יסוד האנוש הוא רע. והצדיק שחי את היסוד שלו הוא תמיד רע. והאדם שעומד בהכרה הזו הוא בבחינת הרועה. ולמרות שבשעה שהוא עומד בהכרה הזו יש עליו את הקטרוגים הכי גדולים, בכדי שלא יאבד את ההכרה הזו, אך אחרי שפעם אחת עבר את המסלול הזה, את המעבר הזה, הוא נקרא משה רבינו בבחינה אחת. אך לעבור את המעבר הזה זה קשה מאד.

המשך יבוא אי"ה

בעצמו רק את הטוב. כי בזמן שהרע פועל האדם לא נמצא. הוא מיואש. המוח כבר לא במקום. חצי ראש קרוע וחצי שבור והיתר שרוף לגמרי. אבל כשהוא מכיר וחש את הרע שלו, הוא מגיע אל ההבנה: מהרע הזה איך יוצא טוב, והוא חי עם אמונה. כי "מבשרי - אחזה אלוקה". זה נקרא אמונה.

למה משה רבינו לא נפל ובלעם כן נפל? למה מרדכי הצדיק לא נפל והמן הרשע כן? אפשר להבין שהוא התחזק והוא לא, אך עדיין השאלה קיימת, למה בנשימה הזו הוא התחזק והוא לא? למה מרדכי הצדיק התחזק והמן לא? הרי לשניהם יש את אותם כוחות, וכי המן נולד ממין אמא אחרת ומרדכי הצדיק ממין אמא אחרת? והרי אברהם אבינו יצא מתרח, ו"אחד היה אברהם", איך הוא הצליח? אם תרח לא היה כזה איך אברהם היה? אכן, ההבדל כולו הוא נשימה, ובעצם פחות מנשימה. כי בשעה שאדם נכנס בדרכי האמונה הוא מכיר ויודע שהוא בעצם רע, גם הצדיק נופל. אם הוא לא נופל מיליארדי פעמים הוא לא נקרא צדיק. צדיק הוא זה שמבין את השני. אך זה שמתפלל ומתנוענע חזק ויודע ללמוד ועושה חסדים גדולים זה שום דבר, זה אמנם דבר גדול מאד, "והגית בו יומם ולילה", אבל לפני הרבש"ע, וכלפי התפקיד שלו להגיע למציאות של "למעני למעני אעשה", זה שום דבר. לכל אחד יש את הדרך שלו איך שיגיע לבחינה הזו, כמו שמשה רבינו הגיע לבחינה של "למעני

המשך פנינים יקרים

מספרים שרבי לוי יצחק מברדיטשוב היה מזמין לסוכתו את כל האנשים ולא בדק בציציותיהם אם הם מפחותי המעלה. הר"י אמר לעתיד לבא כשיעשו סוכה מעורו של ליתן יסבו כל הצדיקים יחד עם השכינה בראש. וכשאני לוי יצחק ארצה להידחק וליכנס ישאלו אותי מה מעשיך פה בין הצדיקים? ואני אענה להם הניחו לי, גם בסוכתי לא בדקתי מי הם הנכנסים...

אל תבואני רגל גאווה. ר"ת אתרוג רמו לצורך להיות זהיר ביותר שההידור של האתרוג לא יגרום רגל גאווה ח"ו. (פלגי מים)

איתא פלוגתא אי סוכה דירת קבע וכשאני ראו לארעי פסולה. ובאמת כאשר הלכנו במדבר ארבעים שנה הוי קבע אבל הרצון היה שיכנסו באר"י מיד וממילא היה רק דירת ארעי. אמנם זכר העננים היו צריכים בכל מקרה כי ענני הכבוד היו מזומנים מיד כשיצאו ממצרים. משא"כ המן לא ירד רק מאז שהשתהו במדבר. ולכך עושים סוכה זכר לעננים ולא עושים זכר לירידת המן. (שפת אמת)

וליוסף אמר מברכת ה' ארצו (דברים לג, יג) הקב"ה מתברך ומתפאר במעשיו של הצדיק כמש"כ וליוסף אמר מברכת ה' וכל כך למה? בגלל שלמרות היותו חומרי וארצי "ארצו" הרי הוא מעלה את הארציות בעבודתו יתב"ש בגוף ובחומר. (אמת ליעקב להרי"ד מדינוב)

שמה זבולון בצאתך ויששכר באהלך (דברים לג, יח) שמחתו של זבולון היא אך ורק כאשר יששכר עוסק בתורה כי השמחה מותנית בלמוד התורה וזהו, שמה זבולון בצאתך אימתי? כאשר יששכר באהלך!. (דברי יחזקאל שינווער)

אין כא-ל ישרון (דברים לג, כו) הצדיקים והישרים (מלשון ישרון) דומים לכוראם (כא-ל) משום שהם מתדבקים במדת "אין" בהיותם בטלים לגמרי לפניו יתבר"ש כאילו אינם קיימים. (עבודת ישראל מקוונץ)

לעיני כל ישראל (דברים לה, יב) פרש"י יישר כחך ששברת. בכח הצדיקים לעודד שבירת הלב והכנעה אמיתית בלבם של ישראל. כך שע"י שבירת הלוחות הגיעו לשבירת הלב וההכנעה ואז אפשר לנטוע בקרבם את שלימות ההכנעה. (רבי נתן דוד מפצובה)

בראשית ברא אלקים וכו' והארץ היתה תוהו ובוהו וכו' (בראשית א, ב) מתוך האמונה שבראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ אז ניתן להכיר שהארץ תוהו ובוהו ורק מאמר ה' ויאמר אלקים יהי אור אז נעשה מהתוהו ובוהו אור. (הרי"ם לוריא)

ויהי ערב ויהי בקר יום אחד (בראשית א, ה) הן חשכת הגלות והן התקופות הזורח מטה אחת להם יום אחד שעליו נאמר והיה יום אחד הוא יודע לה' והיה לעת ערב יהיה אור. (באור משה מאו"דוב)

עץ פרי עשה פרי (בראשית א, יא) עץ פרי עושה פרי למרות שהעץ אינו עושה לעת עתה פרי אמנם רצונו יתב"ש שאף הוא יהיה עושה פרי אף שנמצאים במצב שפל.

שני המאורות הגדולים (בראשית א, מז) וצ"ב דלהלן נאמר את המאור הגדול וכו' ואת המאור הקטן לממשלת הלילה. אלא בשעה שהמאור הקטן עצמו לפיכך אף שהוא המאור הקטן נחשב כמאור הגדול, כי באמת הוא גדול כמ"ש שני המאורות הגדולים בכ"ז נקראים קטן מחמת הענוה שבו. (דעת משה מקוונץ)

וירא אלקים את כל אשר עשה והנה טוב מאד (בראשית א, לא) הטוב הוא בידעו שהשי"ת רואה תמיד את מעשינו...

יו"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים
☎ 02 - 5829688 פקס: 02 - 5325477
ת.ד. 5080 ירושלים 91050

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

